NAUTIČKI TURIZAM U ZADARSKOJ ŽUPANIJI

Mršić, Ivan

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:734116

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

REFST - Repository of Economics faculty in Split

zir.nsk.hr

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

NAUTIČKI TURIZAM U ZADARSKOJ ŽUPANIJI

Mentor :
Prof.dr.sc. Srećko Favro

Student :
Ivan Mršić

Split , rujan , 2016.

SADRŽAJ:

1.UVOD.....3

1.1.Tema rada.....3

1.2. Svrha i cilj rada.....3

1.3 Metode rada.....3

2.DEFINICIJA I POJMOVNO ODREĐENJE NAUTIČKOG TURIZMA..4

2.1. Oblici nautičkog turizma.....5

2.2. Djelatnosti nautičkog turizma.....7

2.3. Razvoj nautičkog turizma kroz povijest.....7

3. NAUTIČKI TURIZAM REPUBLIKE HRVATSKE.....9

3.1. Razvoj nautičkog turizma u Hrvatskoj.....9

3.2. TOMAS Nautika.....10

3.3. Prednosti i mane za razvoj nautičkog turizma u Hrvatskoj.....13

3.4. Strateške odrednice razvoja nautičkog turizma.....16

4. NAUTIČKI TURIZAM U ZADARSKOJ ŽUPANIJI.....18

4.1. Postojeće stanje luka nautičkog turizma u Zadarskoj županiji.....18

4.2. Prirodno okruženje.....19

4.3. Cruising putovanja.....22

4.4. Zadarska županija – marine.....23

4.4.1. Marina Kornati.....24

4.4.2. ACI Marina Šimuni.....29

4.4.3. Marina Zadar.....30

4.4.4. Marina Dalmacija.....31

4.5. Planirane lokacije za izgradnju luka nautičkog turizma u Zadarskoj županiji.....32

4.6. Izgradnja luke nautičkog turizma – Pakoštane.....33

5. ZAKLJUČAK.....36

SAŽETAK.....37

LITERATURA.....38

1.UVOD

Nautički turizam je kao multifunkcionalna djelatnost turističkog poslovanja važan faktor razvoja Republike Hrvatske. Najveći razvitak i napredovanje u poslovanju marina i luka vidljiv je u zadnjih petnaest godina. Razvija se neprekidno te ima tendenciju neprestanog rasta i poboljšanja sustava, ali unatoč tome i dalje nisu kompletno iskorišteni svi kapaciteti. Sami prirodni položaj i razvedenost obale daju komparativne prednosti nad drugima i obala predstavlja pravi raj za nautičare. To je također još jedan od načina rekreacije jer označuje široko područje aktivnosti unutar same aktivnosti, a i daje zadovoljstvo nautičarima što je i primarno za većinu nautičara.

Hrvatska ima izvanredne razvojne pogodnosti zbog prirodne razvedenosti obale, mnogobrojnih zaštićenih uvala kao i stotine hridi i sitnih otočića, koje u kombinaciji sa ugodnim podnebljem mediteranske klime, zajedno sa ugodnim vjetrovima, daju užitak svakom „malom i velikom“ nautičaru.

1.1.Tema rada

U ovom radu istražujemo luke nautičkog turizma kao jedne od glavnih turističkih grana sa naglim razvojem u Republici Hrvatskoj , točnije u Zadarskoj županiji. Opisuje se kakvo je trenutno stanje u državi što se tiče kapaciteta luka nautičkog turizma, a zatim u Zadarskoj županiji. Vidjet će se komparativne prednosti i mane u usporedbi sa konkurentima na Jadranu kao i uspješnost poslovanja Marine Kornati koja se nalazi u Biogradu na moru. U radu se spominju i ostale luke u Zadarskoj županiji, ali će se detaljno samo obraditi Marina Kornati.

1.2. Svrha i cilj rada

Rad je koncipiran sa svrhom utvrđivanja trenutačnog stanja nautičkih luka u Zadarskoj županiji sa svim prednostima i nedostacima koje nude kao jedno od mjesta gdje su zabilježeni prvi podatci o izučavanju nautičkog turizma u sklopu fakultetskog obrazovanja , te usporedba sa standardima nautičkog turizma u Europi.

1.3. Metode rada

Podatci su skupljani iz knjiga službene literature o nautičkom turizmu, raznih članaka po internetu kao i korištenje raznih tablica aktualnih podataka iz marina nautičkog turizma.

2.DEFINICIJA I POJMOVNO ODREĐENJE NAUTIČKOG TURIZMA

Zakon o turističkoj djelatnosti Republike Hrvatske (NN, br.8/1996, čl.52), definira nautički turizam kao plovidbu i boravak turista nautičara na plovnim objektima i u lukama nautičkog turizma radi odmora i rekreacije, što podrazumijeva korištenje svih objekata i usluga unutar marina.

Postoje mnoge definicije turizma, ali se može zaključiti da je nautički turizam masivan, (sudjeluje mnogo osoba), mobilan (plovi se iz mjesta u mjesto), aglomeracijski (koncentriran je na određenim mjestima), i s obzirom na potrošnju većinu nautičara u jednoj mjeri ekskluzivan. Jadrešić (1991.) navodi da je nautički turizam pojava koja se iz selektivne vrste turizma preobražava u masovni turistički fenomen zbog svog rastućeg intenziteta, prstornog djelovanja i neovisnosti o ljetnoj sezoni.

Također, podrazumijeva plovljenje turista u svojim plovilima po moru, istraživanje razvedenosti obale i uživanje u vlastitom miru, što je u modernom vremenu sve popularnije , za razliku od prenapučenih i bučnih plaža. [1]Pojmovi „nautika“ i „nautički“, u širem smislu označavaju pomorstvo i to je upravo razlog zbog kojeg se u međunarodnoj komunikaciji sve više koristi engleskim pojmom yachting tourism, a sve manje nautical tourism ili maritime tourism.

[1] Tihomir Luković, Nautički turizam, definiranje i razvrstavanje. (Internet)

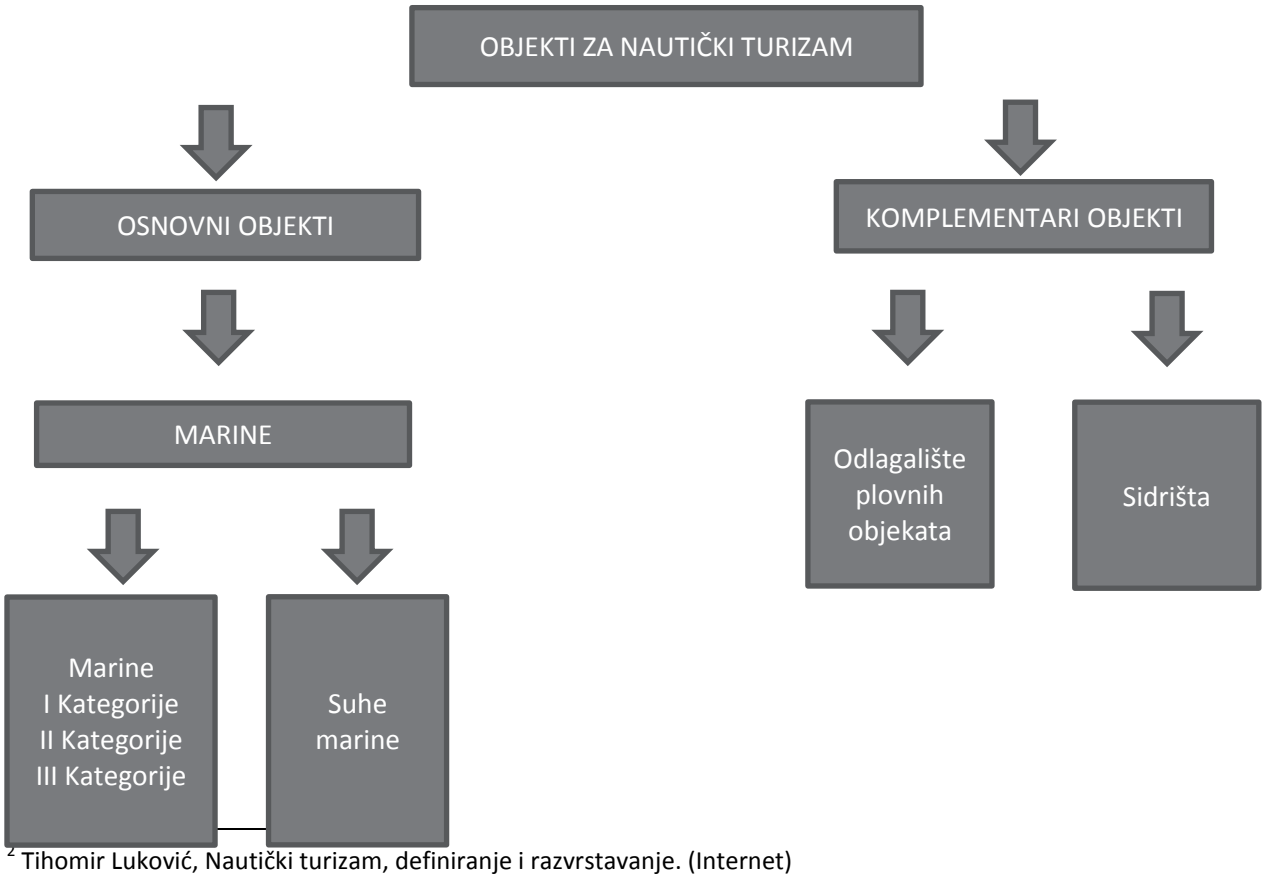
Slika 1: Jedrenjak
Izvor: Internet

Jahta predstavlja simbol luksuznog turističkog odmora na moru, te više vezuje nautički turizam uz turističku djelatnost, a manje uz pomorstvo.[2] Iako je nautički turizam važna grana u hrvatskom gospodarstvu , smatra se da on još uvijek nije doživio pravi razvoj s obzirom na sve potencijale koje priroda nudi te da se tek očekuje prava ekspanzija i popularnost.Velike multinacionalne korporacije najviše se usmjeravaju na razvoj infrastrukture i suprastrukture (obrazovanje, sport, kultura, bankarstvo i dr.), kako bi iz svega toga stvorili temeljne uvjete za razvoj nautičkog turizma.

Ovaj oblik turizma bilježi stalan rast broja plovila u Hrvatskoj a i u svijetu. Također, jedan od važnih čimbenika jest taj da nautička potražnja nadmašuje daleko turističku ponudu, a i uz to važno je reći da je prosječna potrošnja nautičara značajno veća (ovisno o izračunima i do 50%) od potrošnje prosječnog turista.

2.1. Oblici nautičkog turizma

Razvrstaj luka nautičkog turizma :

[2] Tihomir Luković, Nautički turizam, definiranje i razvrstavanje. (Internet)

Poslovanje u grupi luka nautičkog turizma podrazumijeva skupinu poslova usko vezanih uz smještaj plovila i nautičara i pružanje niza usluga plovilima i nautičarima. Najrazvijeniji oblik poslovanja u toj grupi jest poslovanje marina, kao najsloženijeg oblika luka nautičkog turizma.[3]

Charter je poslovanje s plovilima ili brodovima, u smislu njihovog iznajmljivanja nautičarima. Osnivanje chartera je kompliciran i složen proces koji kreće od kupnje plovila potrebnih za iznajmljivanje, često je i surađivanje sa drugim charterima.

Cruising je vrsta putovanja, točnije rečeno, to je kružno putovanje sa plovilom, najčešće cruiserom, koji je posebno opremljen i prilagođen za takve vrste putovanja koje podrazumijevaju duži boravak na plovilu.

Prihvatni objekti nautičkog turizma razvrstavaju se na sljedeći način :

- Nautička sidrišta
- Privezišta
- Odlagalište
- Turistička pristaništa
- Marine
- Nautičko-turističke centre [4]

Nautička sidrišta kao najosnovniji i najmanji prihvatni objekt nautičkog turizma podrazumijeva vodenu površinu sa vezovima za nautička plovila bez prilaza sa obale.

Privezišta, suprotno nautičkim sidrištima imaju mogućnost vezova povezanih sa obalom, dakle to je objekt za privez plovnih vozila koji omogućuje samo uslugu vezivanja plovnih objekata bez popratnih usluga i objekata .

Odlagalište plovnih objekata je dio kopna ograđen i uređen za pružanje usluga odlaganja plovnih objekata na suhom te pružanje usluga transporta, spuštanja u vodu i dizanja iz vode

[3] Tihomir Luković, Nautički turizam, definiranje i razvrstavanje (Internet)
[4] Studija razvoja nautičkog turizma Republike Hrvatske, Hrvatski hidrografski institut sa suradnicima, listopad 2006.

plovnog objekta.[5] Odlagalište nije namijenjeno turistima i njihovom boravku tu jer se tada ne može obavljati priprema plovnog objekta.

Turističko pristanište prije svega također podrazumijeva uslugu vezivanja plovnih objekata , ujedno pruža još najmanje dvije dodatne usluge, kao što su servis plovila, objekt sa prehranom i slično .
U marini se nude sve nautičko-turističke usluge i sadržaji – od gradnje porinuća i popravka broda, do opskrbe rezervnim dijelovima, gorivom i hranom. U suvremenim marinama broj sadržaja i usluga proširen je do te mjere da predstavlja krajnji domet nautičko-turističke ponude.

2.2. Djelatnosti nautičkog turizma

Sa svrhom pojašnjenja djelatnosti nautičkoga turizma, Zakon člankom 53. definira i grupira usluge nautičkoga turizma kao:
1. iznajmljivanje prostora uz uređenu i djelomično ili potpuno zaštićenu obalu (u daljem tekstu: vez) za smještaj plovnih objekata i turista nautičara koji borave na njima,
2. iznajmljivanje plovnih objekata za odmor i rekreaciju (charter, cruising i sl.),
3. usluge skipera,
4. prihvat, čuvanje i održavanje plovnih objekata na vezu u moru i na suhome vezu,
5. usluge opskrbe nautičara (vodom, gorivom, namirnicama, rezervnim dijelo vima, opremom i sl.),
6. uređenje i pripremanje plovnih objekata,
7. davanje različitih informacija nautičarima (vremenska prognoza, nautički vodiči i sl.),
8. škole jedrenja, obuke za skipere i voditelje brodica,
9. druge usluge za potrebe nautičkoga turizma.[6]

2.3. Razvoj nautičkog turizma kroz povijest

Nautički turizam je relativno nov oblik provođenja slobodnog vremena i odmora. U turizmu se počelo ploviti iz zabave te nastaje takozvan yachting, Početkom 60-ih godina prošlog stoljeća uočen je veći razvoj ove djelatnosti u skandinavskim zemljama, SAD-u i Velikoj Britaniji.

[5] Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji luka nautičkog turizma (NN, broj 72/08)
[6] Josip Šamanović, Nautički turizam i management marina, 56 stranica, Split, 2002.

U početku je to bio sport bogataša i zabava namijenjena imućnijima, no vrlo brzo postaje privilegija višeg i srednjeg sloja koji sada mogu uživati blagodati plovidbe za zabavu, te gubi status luksuza. 1972. Je godišnja proizvodnja plovila dosegla 50.000 jedinica, a takozvana 4. flota donosi zemljama zapadne Europe, samo u turizmu, godišnje preko 3 milijarde USD.

3. NAUTIČKI TURIZAM REPUBLIKE HRVATSKE

Nautički turizam Republike Hrvatske u posljednjih nekoliko godina je doživio pravi procvat. Od velikih stranih ulaganja, pa do obnavljanja postojećih luka kao i projektiranje novih, Hrvatska obala je počela nuditi kvalitetan proizvod kao nikad prije. Bogatstvo reljefnih oblika, otoka i otočića počelo je prepoznavati sve više nautičara u svijetu.

U unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru nalazi se točno 1.246 otoka i otočića, hridi i grebeni po čemu je Hrvatska, što se tiče razvedenosti obale, druga na Sredozemlju, odmah iza Grčke. Duljina obalne linije iznosi 6.278 km, od čega 4.398 km otpada na obalu otoka a 1.880 km otpada na obalu kopna. Po razvedenosti, Hrvatska obala ima koeficijent 11, 10. što predstavlja pravu priliku za nautičare.

3.1. Razvoj nautičkog turizma u Hrvatskoj

Hrvatska je zemlja tisuću otoka i razvedene obale te predstavlja "raj za nautičare". Prvi organizirani počeci razvoja nautičkog turizma javljaju se usporedno s razvijenim zemljama, ali slabijim intenzitetom. 1965. u brodogradilištu Punat potpisan prvi ugovor o čuvanju i održavanju proizvedenih brodica. 1982. – osnivanje sustava ACY marina (danas ACI). 1983-1984. izgrađeno je 16 marina (Umag, Rovinj, Pula, Pomer, Rab, Supetarska draga, Žut, Piškera, Vodice, Skradin, Jezera, Trogir, Split, Milna, Vrboska i Palmižana), kasnije su izgrađene marine u Korčuli (1988), Opatiji (1989), Dubrovniku (1990), Šimunima i Cresu (1992 i 1993).

„Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske na temelju prirodno geografske regionalizacije određuje četiri makroregije Republike Hrvatske. Dvije od tih makroregija: makroregija Jadranske Hrvatske i makroregija Bazena Jadranskog mora obuhvaćaju prostore mora, obale i zaobalja Hrvatske (NN 68/98). U tom dokumentu makroregija Jadranske Hrvatske je podijeljena na sljedeće cjeline:

1. Kvarnersko – istarska makroregija s arhipelagom
2. Sjeverozapadna Dalmatinska makroregija s primorskom padinom Velebita i arhipelagom
3. Centralna Dalmatinska makroregija s arhipelagom
4. Jugoistočna Dalmatinska makroregija s arhipelagom.

Ovo područje zauzima 22% površine i nastanjuje ga otprilike 25-26% stanovništva Republike Hrvatske.“[7]

U 2015. ovim istraživanjem obuhvaćena je 121 luka nautičkog turizma na morskoj obali Hrvatske, i to 70 marina (od toga 13 suhih marina) i 51 ostala luka nautičkog turizma. [8]Ukupna površina njihova akvatorija jest 3 614 784 m2, a broj vezova 17 351. U lukama nautičkog turizma 31. prosinca 2015. na stalnom vezu bilo je 13 399 plovila, što je za 2,9% manje nego 31. prosinca 2014. Vezom u moru koristilo se 85,7% plovila, a isključivo mjestom na kopnu 14,3%. Prema vrsti plovila, na stalnom vezu koja su se koristila vezom u moru, 51,0% su jahte na jedra, 45,9% su motorne jahte, a 3,1% su ostala plovila.Prema zastavi plovila najviše plovila na stalnom vezu bilo je iz Hrvatske (43,6%), Austrije (16,6%), Njemačke (15,2%), Italije i Slovenije (obje po 5,2%) i Ujedinjene Kraljevine (2,3%), što čini 88,1% od ukupnog broja plovila na stalnom vezu. Broj plovila u tranzitu u lukama nautičkog turizma u 2015. iznosio je 193 450, što je za 6,7% više nego u 2014. Prema vrsti plovila u tranzitu koja su se koristila vezom u moru 64,1% su jahte na jedra, 32,1% su motorne jahte, a 3,8% su ostala plovila.U tom razdoblju najviše plovila u tranzitu bilo je iz Hrvatske (46,7%), Italije (16,5%), Njemačke (12,0%), Austrije (7,4%) i Slovenije (4,2%), što čini 86,8% plovila od ukupnog broja plovila u tranzitu. Ukupno ostvaren prihod luka nautičkog turizma u 2015. iznosio je 753 milijuna kuna, pri čemu je 519 milijuna kuna ostvareno od izn ajmljivanja vezova, što od ukupno ostvarenog prihoda iznosi 68,9%. U odnosu na 2014. ukupan prihod veći je za 5,1%, dok je prihod od iznajmljivanja vezova manji za 1,6%.

3.2. TOMAS Nautika

Istraživanje Stavovi i potrošnja nautičara u Hrvatskoj (TOMAS NAUTIKA Jahting) jedno je iz skupa primarnih istraživanja obilježja turističke potražnje i potrošnje u Hrvatskoj koja, pod zajedničkim nazivom TOMAS, Institut za turizam provodi od 1987. godine. Istraživanje TOMAS NAUTIKA Jahting usmjereno je na jedan segment nautičkog turizma u Hrvatskoj, tzv. jahting turizam, odnosno turističku potražnju na brodicama i jahtama u osobnom vlasništvu ili u najmu (čarter). Prvo takvo istraživanje, pod nazivom TOMAS Nautika, provedeno je 2001. godine. Ove godine, uz potporu Ministarstva turizma Republike Hrvatske,

[7] Nautički turizam i luke nautičkog turizma, Prostorna obilježja Hrvatskog Jadrana i izbor lokacije luke nautičkog turizma, Srećko Favro i Mirjana Kovačić, 142. Stranica,

[8] Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, NAUTIČKI TURIZAM, Kapaciteti i poslovanje luka nautičkog turizma u 2015. (Internet), raspoloživo na : http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2015/04-03-04_01_2015.htm

provodi se četvrto istraživanje u nizu, prvi puta pod nazivom TOMAS NAUTIKA Jahting 2012. (prethodna istraživanja nautičke-jahting potražnje provedena su i 2004. i 2007. godine).

Istraživanje TOMAS NAUTIKA Jahting 2012. je primarno istraživanje, temeljeno na prikupljanju podataka izravno od gostiju-nautičara. Glavni cilj istraživanja je dobivanje pouzdanih i aktualnih, osnovnih kvalitativnih i kvantitativnih informacija o turističkoj potražnji i potrošnji gostiju nautičara, prijeko potrebnih za vođenje uspješne turističke politike. Osim utvrđivanja profila nautičara koji posjećuju hrvatske obalne i otočne destinacije u ljetu 2012. godine i procjene njihovog zadovoljstva i potrošnje, istraživanje omogućuje i uvid u glavne trendove međunarodne i domaće nautičke turističke potražnje u Hrvatskoj u duljem vremenskom razdoblju (2001. – 2012.), kao i usporedbu nautičke sa stacionarnom ljetnom turističkom potražnjom u obalnim županijama.[9]

3.2.1. Sociodemografski profil nautičara[10]

■ Najviše je nautičara u dobi od 30 do 49 godina (56%), slijede oni stariji od 50 godina (33%) te nautičari u dobi do 29 godina (12%)

■ Nautičar je u prosjeku star 45 godina

■ Više od tri četvrtine nautičara (77%) ima završenu višu ili visoku školu

■ Svaki drugi nautičar dolazi iz kućanstva s mjesečnim primanjima većim od 3.500 eura •Prosječna starost nautičara nije se znatnije promijenila u odnosu na 2007. godinu •Smanjen je udio nautičara s fakultetskim obrazovanjem (s 50% u 2007. godini na 43% u 2012. godini)

3.2.2. Učestalost dolaska/plovidbe u Hrvatsku i izvori informacija[11]

■ Inozemni nautičari vjerni su Hrvatskoj - tri četvrtine inozemnih nautičara već je više od tri puta plovilo u Hrvatskoj; u ljetu 2012. godine tek je 11% nautičara plovilo u Hrvatskoj po prvi puta

■ Prethodno iskustvo je glavni izvor informacija (46%); slijede internet (29%) te preporuke rodbine i prijatelja (24%)

•Neznatno je povećan udio inozemnih nautičara u prvom posjetu Hrvatskoj (s 9% u 2007. godini na 11% u 2012. godini)

[9] Stavovi i potrošnja nautičara u Hrvatskoj – TOMAS Nautika Jahting 2012.
[10] Stavovi i potrošnja nautičara u Hrvatskoj – TOMAS Nautika Jahting 2012.
[11] Stavovi i potrošnja nautičara u Hrvatskoj – TOMAS Nautika Jahting 2012.

•Raste važnost interneta (porast korištenja s 25% u 2007. godini na 29% u 2012. godini), a opada korištenje medija (s 24% u 2007. godini na 14% u 2012. godini)

3.3.3. Obilježja plovidbe[12]

■ U hrvatskom čarteru bilo je 49% nautičara, 42% nautičara plovilo je na plovilima u osobnom vlasništvu/suvlasništvu, 6% na plovilima u vlasništvu prijatelja/rođaka, a manje od 3% nautičara bilo je na plovilima u inozemnom čarteru

■ Najčešći oblik najma plovila je tzv. bareboat čarter ili najam plovila bez skipera u kojem je bilo 70% svih nautičara u hrvatskom čarteru; nešto više od petine (22%) čarteraša unajmilo je plovilo sa skiperom ili posadom, 6% je unajmilo plovilo bez skipera, ali je skipera naknadno unajmilo, a samo 1% čarteraša bilo je u okviru čarter fl otile

■ Unajmljenog skipera ili posadu imalo je 18% nautičara ■ Na plovilima su u prosjeku bile 4 osobe, uključujući skipera ili unajmljenu posadu (u čarteru 5, a inače 4 osobe)

■ Nautičari na putovanju u prosjeku ostvaruju 12 noćenja, od čega oko 7 noćenja u marinama te po jedno do dva noćenja u mjesnim lučicama te na bovi i sidru izvan mjesnih lučica i marina; u hrvatskom čarteru se ostvaruje prosječno 9 noćenja, a na vlastitim plovilima, plovilima u vlasništvu prijatelja ili rođaka i u inozemnom čarteru 16 noćenja

■ Nautičari tijekom boravka u marini/luci i destinaciji najčešće odlaze u kupnju (njih 97%), restorane (96%), slastičarnice i kafi će (95%), na izlete na obali (80%), šetnje u prirodi (76%), posjećuju lokalne zabave (73%) i razgledavaju znamenitosti (61%), a bave se i nizom drugih sportskih, zabavnih ili rekreativnih aktivnosti

•Raste udio kraćih boravaka, a smanjuje se udio dužih boravaka; prosječna duljina boravka nautičara smanjena je s 14 noćenja u 2007. godini na 12 noćenja u 2012. godini

•Nautičari su manje aktivni; učestalost bavljenja većinom aktivnosti znatno je smanjena u odnosu na 2007. Godinu

2.3.4. Zadovoljstvo ponudom[13]

■ U ljeto 2012. godine nautičari su bili izrazito zadovoljni ljepotom prirode i krajolika te osobnom sigurnošću; visokom ocjenom ocijenili su i ukupno 12 od 25 elemenata ponude među kojima osnovne usluge, uslužnost osoblja i raspoloživost informacija u marinama,

[12] Stavovi i potrošnja nautičara u Hrvatskoj – TOMAS Nautika Jahting 2012.
[13] Stavovi i potrošnja nautičara u Hrvatskoj – TOMAS Nautika Jahting 2012.

stanje broda te prihvat u marini i zračnoj luci za nautičare u čarteru, te gastronomsku ponudu destinacije, prometnu dostupnost polazne luke i prostorni raspored marina i ukupnu ponudu za nautičare; srednji stupanj zadovoljstva nautičari su iskazali za 10 elemenata ponude među kojima je i vrijednost za novac ukupne nautičke ponude u Hrvatskoj; nautičari su bili izrazito nezadovoljni mogućnostima kupnje u marinama

■ Hrvatska je ocijenjena boljom od konkurencije kad je riječ o svim aspektima ljepote i očuvanosti prirode te klimi, čistoći mora i obalnih mjesta, kao i u socijalnim elementima – sigurnosti, gostoljubivosti i imidžu zemlje; boljim od konkurencije ocijenjen je i prostorni raspored marina

■ Većina elemenata nautičke ponude (ponuda čartera, raspoloživost tranzitnih vezova i opremljenost marina) ocijenjeni su lošijima u usporedbi sa Španjolskom, Francuskom i Italijom; vrijednost za novac ukupne nautičke ponude ocijenjena je boljom jedino u usporedbi s Italijom

• Nautičari su u prosjeku zadovoljniji u odnosu na ljeto 2007. godine; visokim stupnjem zadovoljstva ocijenili su u 2012. godini dvanaest elemenata ponude za razliku od samo četiri elementa u 2007. godini; i dalje je ponuda kulture, sporta, zabave i kupnje na dnu ljestvice zadovoljstva nautičara, slično kao i kod gostiju u hotelima, kampovima i privatnom smještaju

3.3. Prednosti i mane za razvoj nautičkog turizma u Hrvatskoj

Analizom ocjena svih elemenata nautičke ponude Hrvatske, dobivenih anketom provedenom u okviru istraživanja TOMAS nautika, može se zaključiti:[14]

• Najveća prednost Hrvatske je u tzv. općim i socijalnim čimbenicima nautičke ponude – čistoći mora, ljepoti krajolika, ekološkoj očuvanosti obale te osjećaju sigurnosti u zemlji

• Najveći nedostatak ukupne hrvatske nautičke ponude su posebni elementi ponude: ugostiteljska ponuda, kapacitet, opremljenost luka nautičkog turizma

• Glavna prednost Italije u odnosu na Hrvatsku je njena ugostiteljska ponuda te kapacitet i opremljenost luka nautičkog turizma

• Glavne prednosti Francuske i Španjolske u odnosu na Hrvatsku su gostoljubivost, ugostiteljska ponuda te ponuda luka nautičkog turizma (kapacitet, opremljenost i prostorni raspored)

• Glavna prednost Grčke u odnosu na Hrvatsku je ugostiteljska ponuda te "vrijednost za novac" ukupne nautičke ponude

[14] Strategija razvoja nautičkog turizma Republike Hrvatske za razdoblje 2009.-2019. (Internet), raspoloživo na: http://www.mppi.hr/UserDocsImages/Strategija%20razvoja%20nautickog%20turizma%20HR%201.pdf

• Turska predstavlja konkurenta Hrvatskoj nautičkoj ponudi u ugostiteljskoj ponudi, opremljenosti luka nautičkog turizma, "vrijednosti za novac" ukupne nautičke ponude i dijelom u kapacitetu luka nautičkog turizma

• Slovenija ne predstavlja ozbiljnog konkurenta hrvatskoj nautičkoj ponudi, što je i razumljivo uzimajući u obzir duljinu obale.

Tablica 1: Broj marina po županijama

				MARINE					
Županija	Ukupno	Sidrište	Privezište	Suha marina	Marina I. kategorije	marina II. kategorije	marina III. kategorije	marina kategorizirana i označena sidrima	Nerazvrstane luke nautičkog turizma
Republika Hrvatska	121	38	10	13	6	19	17	15	3
Primorsko-goranska	27	6	5	6	1	3	3	3	-
Zadarska	36	22	2	4	-	4	4	-	-
Šibensko-kninska	17	3	-	1	2	3	5	3	-
Splitsko-dalmatinska	20	6	1	1	-	3	3	5	1
Istarska	14	-	2	-	3	4	2	3	-
Dubrovačko-neretvanska	7	1	-	1	-	2	-	1	2

Izvor:Luke nautičkog turizma u 2015.godini ; DZS , RH
http://www.mint.hr/UserDocsImages/250316_Nauticki%20turizam2015.pdf

Tablica 2: Broj vezova ukupno prema dužini plovila

BROJ VEZOVA UKUPNO PREMA DUŽINI PLOVILA				
Dužina plovila	**Broj vezova**		**Struktura (u %)**	
	2014.	**2015.**	**2014.**	**2015.**
UKUPNO	17.721	17.351	100,0	100,0
Do 6 m	773	646	4,5	3,7
6-8 m	1.360	1.417	7,9	8,2
8-10 m	2.851	2.962	16,6	17,1
10-12 m	4.354	4.410	25,3	25,4
12-15 m	4.672	4.619	27,1	26,6
15-20 m	2.483	2.561	14,4	14,8
Preko 20 m	728	736	4,2	4,2

Izvor: Republika Hrvatska Izdanje 2016. Ministarstvo turizma Republike Hrvatske www.mint.hr, Turizam u brojkama 2015. http://www.mint.hr/UserDocsImages/TUB2015HR.pdf

Tablica 3: Broj plovila u marinama prema zastavi plovila

BROJ PLOVILA U MARINAMA PREMA ZASTAVI PLOVILA				
	Broj plovila		**Struktura (u %)**	
UKUPNO	**2014.**	**2015.**	**2014.**	**2015.**
	195.115	206.849	100,0	100,0
Hrvatska	93.301	93.250	47,8	45,1
Italija	29.644	31.725	15,2	15,3
Njemačka	21.637	24.343	11,1	11,8
Austrija	14.662	15.947	7,5	7,7
Slovenija	7.231	8.535	3,7	4,1
Ujedinjeno Kraljevstvo	3.387	3.422	1,7	1,7
SAD	1.490	1.586	0,8	0,8
Francuska	2.483	2.949	1,3	1,4
Mađarska	1.382	1.552	0,7	0,8
Nizozemska	1.811	2.007	0,9	1,0
Češka	1.171	2.256	0,6	1,1
Skandinavske	1.023	1.294	0,5	0,6

zemlje				
Poljska	1.199	1.835	0,6	0,9
Slovačka	861	1.532	0,4	0,7
Švicarska	1.062	1.277	0,5	0,6
Belgija	969	1.218	0,5	0,6
Rusija	140	250	0,1	0,1
Grčka	53	103	0,0	0,0
Izrael	94	100	0,0	0,0
Ostale zemlje	11.515	11.668	5,9	5,6

Izvor : Republika Hrvatska Izdanje 2016. Ministarstvo turizma Republike Hrvatske www.mint.hr
Turizam u brojkama 2015.
http://www.mint.hr/UserDocsImages/TUB2015HR.pdf

Prema svim bitnim pokazateljima hrvatska nautička ponuda je konkurentna ostalim zemljama Sredozemlja, osim sa cijenama dnevnog veza. Najvažnija je činjenica da Hrvatska, prema postojećem broju nautičkih vezova, duljinom obale i otoka, njihovom izuzetnom privlačnošću i još uvijek dobroj očuvanosti, te konačno dosegnutoj kvaliteti ukupne nautičke ponude, nedvojbeno ima sve pretpostavke za daljnji kvalitetan i konkurentan razvoj nautičkog turizma pod uvjetom da u budućnosti ne ugrozi osnovnu prirodnu razvojnu osnovu.

3.4. Strateške odrednice razvoja nautičkog turizma

Prema strategiji razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine, buduća pozicija nautičkog turizma u Republici Hrvatskoj bi trebala ići u kvalitetnom pravcu. Prema proračunima planira se izgraditi 15.000 novih vezova od kojih otpada 5.000 vezova u moru u marinama, 5.000 u lukama otvorenim za javni promet i 5.000 na kopnu. Izgradnja novih vezova će se preusmjeriti u postojeće luke kao i u devastirane prostore i u prostore gdje postoji djelomično izgrađena infrastruktura.

Planiraju se izgraditi sidrišta za megajahte kako bi također proširili ponudu za nautičare više klase. S razvojem novih tehnologija dolazi i do razvoja viših i kvalitetnijih standarda zaštite okoliša. Izradit će se studija prihvatnog kapaciteta marina/luka za yachting i cruising turizam. Ujedno je i u razmatranju da se podigne nova matična luka za brodove u domaćem cruisingu. Podizanje kvalitete što se tiče cjelokupne ponude i dodatno obučavanje djelatnika u tom sektoru nautike. Planira se i donošenje zakova i usklađivanje regulative (npr. zakon o pomorskom dobru i morskim lukama, klasifikacija plovnih objekata i marina).

Uspostavljanje mjerila „Prijatelja okoliša“ za marine i prihvatljivi ekološki standardi (crne i sive vode, otpad, neinvazivni premazi). Također bi došlo do unprijeđenja sustava prikupljanja smeća i sustava zaštite na moru. Došlo bi do stimulacije dolazaka manjih kruzera, ali bi se također napravili itinereri koji bi raspodijelili dolaske kruzere na cjelokupnu obalu. I još jedna od važnih točaka jest da bi se ograničilo područje plovidbe i sidrenja u osjetljivim dijelovima akvatorija koji se uništavaju zbog dolazaka velikih kruzera koji ostavljaju velike količine smeća.

4. NAUTIČKI TURIZAM U ZADARSKOJ ŽUPANIJI

4.1. Postojeće stanje luka nautičkog turizma u Zadarskoj županiji

Ovaj oblik turizma u Zadarskoj županiji već spada u razvijene oblike turizma. Ono predstavlja ukupnost odnosa i usluga koji nastaju bez profesionalnih i poslovnih motiva te dobrovoljnim promjenama boravišta u svrhu zadovoljavanja potreba. Ukupno u Zadarskoj županiji ima 10 luka nautičkog turizma i 44 sidrišta.

Trenutno posluju četiri marine druge kategorije koje raspolažu sa 3.075 vezova od čega 800 pripada na kopnu a 2.275 u moru. Također, postoje četiri marine treće kategorije koje raspolažu sa 663 veza od čega ih je 125 na kopnu i 538 u moru. U županiji postoje još dvije suhe marine, ali ne posluje niti jedna marina najviše kategorije. Prema podatcima iz Državnog zavoda za statistiku 2012. Godine je 3.031 plovio koristilo godišnji vez.

Sa 20-ak posto nautičkih kapaciteta u zemlji Zadarska županija ostvarila 23% prihoda nautičkih luka u zemlji pri čemu se znatno bolja od drugih pokazala u naplati stalnog veza, ali je zaostajala u tranzitu (koji je unosniji) te je ukupno druga po prihodima nautičkih luka u državi iza Šibensko-kninske županije. Ove dvije sjevernodalmatinske županije čine oko 50% prihoda nautike u zemlji.

Hrvatske luke nautičkog turizma prošle su godine ostvarile 660 milijuna kuna ukupnog prihoda (bez PDV-a), ili 10% više negoli godinu prije. U 2012. ovim istraživanjem obuhvaćeno je 98 luka nautičkog turizma na morskoj obali Hrvatske, i to 62 marina (od toga 11 suhih marina) i 36 ostalih luka nautičkog turizma. Ukupna površina njihova akvatorija jest 3.266.746 m2, a broj vezova 17.454.

U Zadarskoj županiji je od toga ukupno 19 luka od čega je sedam sidrišta, dva privezišta i 10 marina od čega dvije suhe, a osam marina razvrstano je četiri u drugu i četiri u treću kategoriju. Kapaciteti u Zadarskoj županiji obuhvaćaju 828.000 četvornih metara akvatorija, ili 25% takvih površina u zemlji. Ovdje je 3.557 vezova ili 20% vezova u zemlji ili više od 25% površina za smještanje brodova na kopnu. Više vezova od Zadarske županije ima samo Istarska županija.

U Zadarskoj je županiji bilo 3.031 plovilo na stalnom vezu što je nešto više od 20% svih takvih plovila u zemlji. Istra sa 3.500 i Primorsko-goranska županija sa 3.100 imale su više plovila na stalnom vezu od Zadarske županije.
Ukupno ostvaren prihod luka nautičkog turizma u 2012. iznosio je 660 milijuna kuna, pri čemu su 487,8 milijuna kuna ostvarena od iznajmljivanja vezova, što od ukupno ostvarenog prihoda iznosi 73,9%. U odnosu na 2011., ukupan prihod veći je za 10%, dok je prihod od iznajmljivanja vezova veći za 11%.
Zadarska županija imala je po ovim pokazateljima prihode od plovila na vezu u visini 105,3 milijuna kuna, a s ostalim uslugama marina (servis i ostale usluge) 141.700.000 kuna što je 23% ukupnih prihoda svih nautičkih luka. Prihodi su ovdje rasli 2,9% od čega oni za sam vez 3,5%.
Kako su nam i kazali čelni ljudi ovdašnjih marina kriza koja se u nautici, kao specifičnom luksuznijem obliku turizma, još osjeća najviše se prelomila na tranzitu jer se rjeđe i manje plovi.[15]

Slika 2: Brodovi u marini
Izvor: Internet

4.2. Prirodno okruženje

Zadarska županija zajedno sa Šibensko-kninskom, ima privilegiju da raspolaže sa jednim od najljepših arhipelaga za plov na Jadranu. Imaju sve predispozicije za daljnji razvoj nautičkog turizma zbog prirodnih ljepota kornatskog otočja u kombinaciji sa zadarskim otocima koji kao

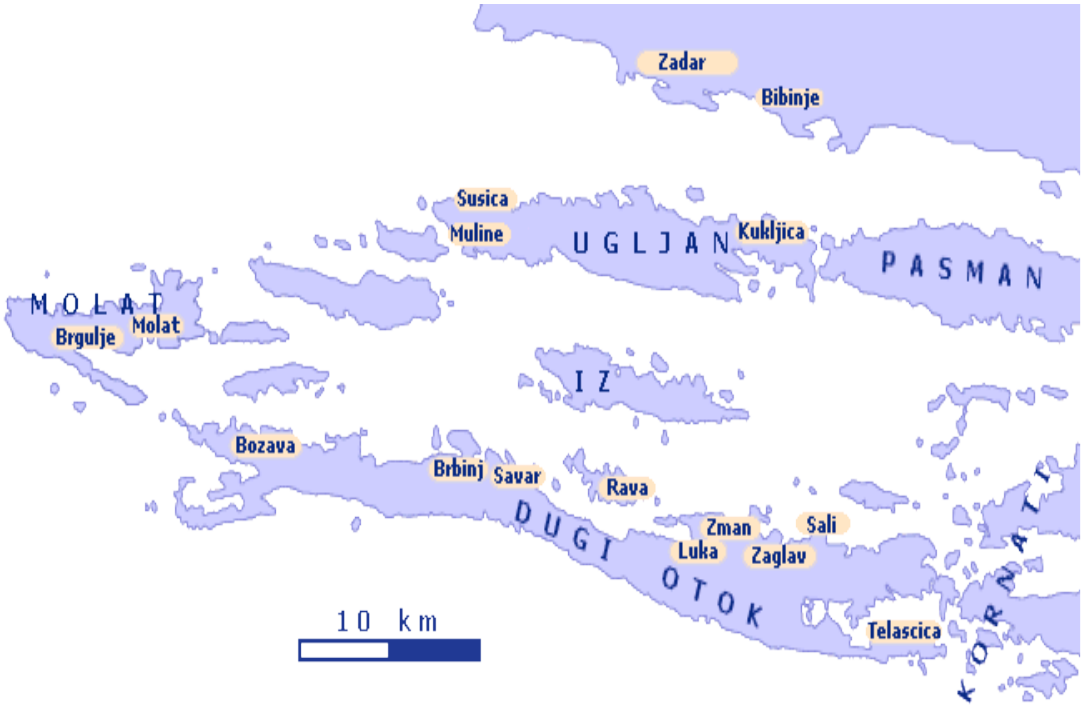
[15] (Internet), dostupno: http://www.adriaticsailor.com/zadarski_kraj_nauticarima_raj/sailing_croatia/5311/HR

što je prije rečeno tvore jedan od najljepših arhipelaga na Jadranu. Zadarska županija zaista ima veliki potencijal i prirodne resurse samo što ih slabo koristi.

Izuzetno atraktivno obalno područje prepuno otoka, otočića i hridi, prelijepu kulturnu baštinu u gradovima (Zadar, Nin, Pag...), nekoliko parkova prirode i nacionalnih parkova koji se nalaze u neposrednoj blizi, te geografski položaj relativno blizu najznačajnijim turističkim emitivnim područjima.

Što se tiče razvedenosti zaista je fenomen naći toliko otoka i otočića unutar tolikog malog područja pa je to zaista jedan od ponosa Hrvatske obale. Dragulj Zadarskog arhipelaga su Kornati koji sa svojih 89 nenaseljenih otoka ujedno čini i jedan od nacionalnih parkova hrvatske.

Imamo i veće otoke poput Dugog otoka, Ugljana, Paga ili Pašmana koji nude brojne skrivene plaže i uvale, brojna skrovita mjesta koja gostima dopuštaju da svoje dane provedu u miru i osami. Ovaj arhipelag se obično posjećuje u dnevnim rutama u brodovima koji su preuređeni samo u te svrhe. Također, imamo i manje otoke Molat, Olib, Iž, Ist, Rivanj, Silba i drugi.

Slika 3: Otoci u Zadarskoj županiji
Izvor: Internet

Tablica 4: Površina, dužina obale i koeficijent razvedenosti otoka u Zadarskom zaleđu

Otok	Površina km2	Dužina obale	Koeficijent razvedenosti
Pag	189,71	179,50	4,50
Dugi otok	114,44	170,79	4,50
Ugljan	50,21	68,2	2,67
Pašman	63,34	65,3	2,31

Izvor: Statistički ljetopis 2004

Slika 4: Zadarsko otočje
Izvor: Internet

Zadarski arhipelag najrazvedeniji je hrvatski arhipelag i s 1.300 km obalne crte je najrazvedenija obala sredozemlja. To područje se smatra posebno osjetljivim i vrijednim resursom pa je obuhvaćeno posebnim propisima iz Strategije i programa prostornog uređenja

Republike Hrvatske. Tu se ujedno nalazi najveće prirodno jezero u Hrvatskoj- Vransko jezero, a najvažnija rijeka je Zrmanja.
Županija se nalazi u eumediteranskoj klimi što je klimatološki posebice temperaturno ugodno područje, jer ljeti pretežito rashlađuje lagani vjetar maestral ublažava vrućine i sparine. U podvelebitskom području zimi znaju biti učestali naleti snažne, koji put i orkanske bure.
U zadarskom zaobalju se nalaze Ravni kotari koje su važno poljoprivredno zbog prirodnih bogatstava. Što se tiče povezanosti, tu prolaze mnogi važni hrvatski pa čak i europski koridori. Preko čvora Bosiljevo je uspostavljena važna cestovna povezanost sa zapadnom Europom. Autocesta kroz Ravne kotare povezuje se sa središnjom Hrvatskom, i sa zemljama jugoistočne Europe. U zadarskoj županiji se također nalazi zračna luka Zadar kao i željeznička pruga s putničkom postajom u Zadru i teretnom postajom u Bibinjama.

4.3. Cruising putovanja

„Ploveći hoteli za višednevna krstarenja“ - brod za krstarenje (Cruiser), je brod koji je namijenjen prijevozu putnika i kružnim turističkim putovanjima. Plovi najčešće u tropskim ili zatvorenim morima ili uz obalne krajeve. Sačinjavaju ga brojne palube, zaobljen pramac, širok i krupan trup, mnogobrojni strojevi a može se kretat prosječno oko 20 čvorova.

Takva krstarenja se obično zasnivaju na velikom broju putnika, obilaženju većeg broja luka u različitim gradovima u kojima posada i putnici izlaze na kopno radi turističkih destinacija. Hrvatska bilježi sve veći prirast kruzera pa se sukladno s time, sve više i grade pristaništa za te ogromne brodove tj. kruzere. Što se tiče dolazaka kruzera, najviše se ističe Dubrovnik, zatim ga slijede Zadar, Split i Korčula.

Jedan od problema uplovljavanja kruzera je veliko ekološko onečišćenje zbog velike potrošnje goriva, i smeća putnika, ali se svakim danom sve više rješavaju ti problemi (izgradnja posebnih odlagalištam, izgradnja luka dalje od kupališnih obala, plaćanje raznih pristojbi kako bi se sufinancirala sanacija tih onečišćenja). Također, razvijaju se posebni rasporedi i itinereri krstarenja kako bi se raspodijelili dolasci i na ostale luke Hrvatskog priobalja. Uz pomoć dobre koordinacije državnih službi s područja pomorstva, i turističkih zajednica spriječilo bi se preopterećenje pojedinih destinacija (kao što Dubrovnik postaje sve

više pretrpan kruzerima), a također bi došlo i do raspoređivanja pozitivnih učinaka ovog vida turizma na više lokaliteta.

Što se tiče Zadarske županije, Zadarska luka bilježi sve veći prirast dolazaka brodova na kružnim putovanjima. Također, važno je reći da postoji dugogodišnja i uspješna suradnja sa Italijom gdje se ponajprije misli na vezu Zadar-Ancona i obrnuto.

Tablica 5: Dolasci po godinama u Zadarskoj županiji od 2008. do 2015.

Tablica ticanja brodova na kružnim putovanjima za period od 2008. do 2015. godine.

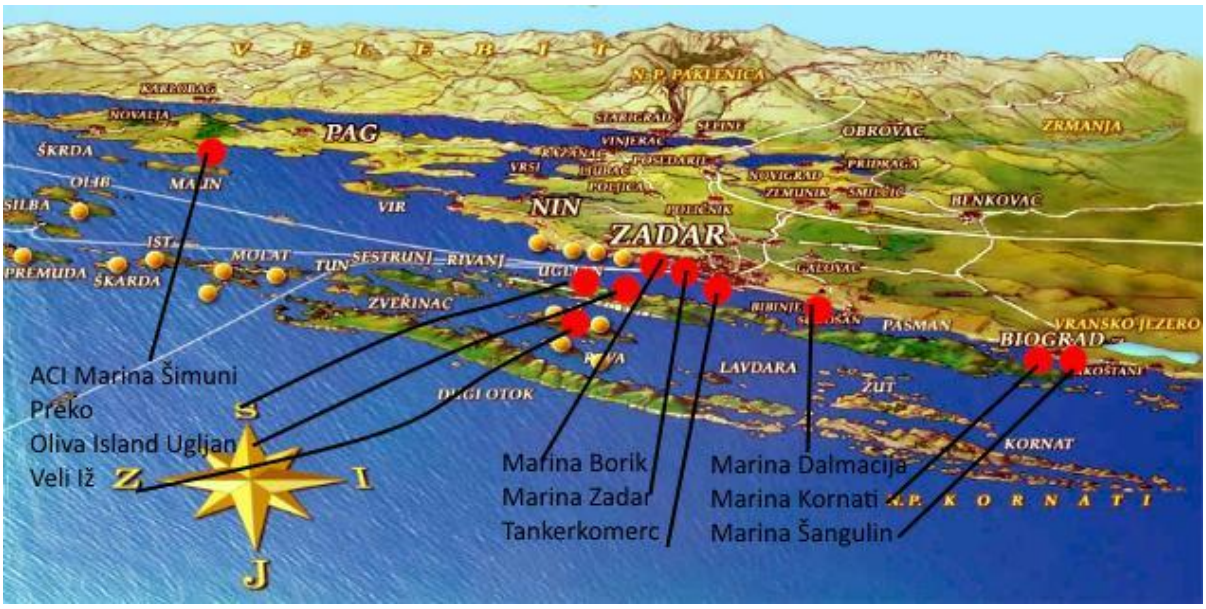
Godina	**2009.**	**2010.**	**2011.**	**2012.**	**2013.**	**2014.**	**2015.**
Ticanja	72	80	72	57	69	77	92
Putnici	12.286	17.157	28.677	20.958	33.647	53.791	70.366
Posada	8.598	11.224	20.176	11.171	15.024	20.247	30.513

Izvor: http://www.port-authority-zadar.hr/cruiseri.php

4.4. Zadarska županija - marine

U Zadarskoj županiji ukupno se nalazi 10 marina sa ukupno 3.031 vezova. Redom to su:

- ACI marina Šimuni (Pag)
- Preko (Preko)
- Oliva Island Ugljan (Ugljan)
- Veli Iž (Veli Iž)
- Marina Borik (Zadar)
- Marina Zadar (Zadar)
- Tankerkomers (Zadar)
- Marina Dalmacija (Sukošan – Bibinje)
- Kornati (Biograd na moru)
- Marina Šangulin (Biograd na moru)

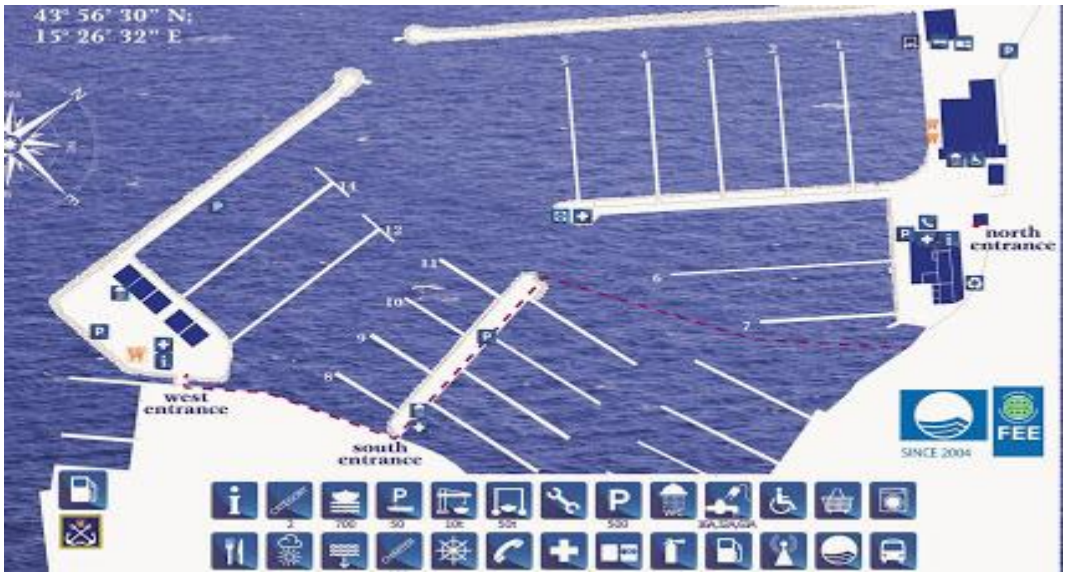

Slika 5: Marine u Zadarskoj županiji
Izvor: Prilagodba autora prema lukama nautičkog turizma (Izvor slike: Internet)

4.4. 1. Marina Kornati

Slika 6: Marina Kornati
Izvor: Internet

Slika 7: Prostorni razmještaj marine Kornati
Izvor: Internet

U ovoj marini je 2016. u prvih šest mjeseci sklopljeno 684 ugovora o korištenju veza od čega 423 ugovora za individualna plovila, a ona čine 62% od ukupnih plovila u marini Kornati. To predstavlja povećanje od 1% u odnosu na prošlu godinu. Što se tiče charter ugovora 256 njih je napravljeno što čini 38% od ukupnog broj plovila.

Prošle godine je ugovoreno nešto više, a razlog tomu je taj da je marina sklopila više ugovora sa lokalnim korisnicima kao i povećanje kapaciteta ostalih luka na Jadranu koje čine izravnu konkurenciju. Nadalje, to nije uvjetovalo pad prihoda već se bilježi porast prihoda od čak 2% jer se povećao broj ugovora sa vlasnicima većih plovila, koji su ujedno i veći potrošači. Tranzitni vez je u porastu čak 14% (1.088 vezova – 2016god., 954 veza- 2015. God.), što je rezultiralo porastom noćenja brodica za 4%. Izvršena je 1.981 operacija lučkog servisa i dizalice što je u odnosu na prošlu godinu manje za 6%.

U promatranom periodu se održalo 18 regatnih manifestacija gdje je sudjelovalo 695 plovila sa ukupno 8.234 jedriličara. Od 23. do 26. Listopada 2016. godine održat će se 18. Po redu Biograd Boat Show. Ovaj sajam predstavlja jedan od najvećih sajmova plovila u Hrvatskoj a ujedno i na sredjeeuopskom području. Dosad je sudjelovalo 30 charter tvrtki sa preko 1400 plovila u ponudi, kao i razni nautički mediji, skipper agencije i booking sistemi.

Tablica 6: Kapaciteti marine Kornati

	Dužina gatova (m)	Broj vezova	Suhi vez	Ukupan br. Vezova
Centralna marina	923	365	70	435
Zapadna marina	262	190	0	190
Južna marina	180	80	0	80
Hotelska marina	450	100	0	100
UKUPNO	1.815	735	70	805

Izvor: vlastita tablica prema podatcima iz
http://www.hanfa.hr/izdavatelji/HR/tromjesecno_izvjesce/1271/2016_07_29-348659_pdf.pdf

Tablica 7: Kumulativni pregled fizičkog prometa Marine Kornati u razdoblju od 01. 01.- 30. 06. 2016. godine i usporedba sa istim razdobljem 2015. godine

Stavke fizičkog prometa		**Mjeseci 2016.**					
Naziv stavke	**Mjerna jedinica**	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Ugovorni vez-individualni	Ugovoreno plovilo	126	293	340	381	401	424
Ugovorni vez-charter	Ugovoreno plovilo	0	2	14	258	265	268
UKUPNO Ugovorni vez	Ugovoreno plovilo	126	295	354	639	666	692
Tranzitni vez-uplovljavanje plovila	Uplovljavanje plovila	6	16	60	172	528	954
Tranzitni vez-noćenje plovila	Brod/dan	152	388	878	1.645	2.745	3.867
Tranzitni vez-noćenje posade plovila	Noćenje osobe						
Lučki servis	Operacija	135	403	798	1.225	1.677	2.108

Izvor: vlastita tablica prema podatcima iz
http://www.hanfa.hr/izdavatelji/HR/tromjesecno_izvjesce/1271/2016_07_29-348659_pdf.pdf

Stavke fizičkog prometa		**Mjeseci 2015.**					
Naziv stavke	**Mjerna jedinica**	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Ugovorni vez-individualni	Ugovoreno plovilo	118	283	352	373	406	423
Ugovorni vez-charter	Ugovoreno	2	3	19	245	255	261

	plovilo						
UKUPNO Ugovorni vez	Ugovoreno plovilo	120	286	371	618	661	684
Tranzitni vez-uplovljavanje plovila	Uplovljavanje plovila	5	13	42	171	578	1.088
Tranzitni vez-noćenje plovila	Brod/dan	200	418	805	1.560	2.722	4.014
Tranzitni vez-noćenje posade plovila	Noćenje osobe						
Lučki servis	Operacija	95	300	605	1.033	1.503	1.981

Izvor: vlastita tablica prema podatcima iz
http://www.hanfa.hr/izdavatelji/HR/tromjesecno_izvjesce/1271/2016_07_29-348659_pdf.pdf

Tablica 8: Plovila na ugovornom vezu u razdoblju od 01.01.- 30.06.2016. godine i usporedba sa istim razdobljem 2015. godine

Namjena	Tip veza	Pozicija veza	Ukupno 2016	Ukupno Plovila %	Ukupno 2015	Ukupno plovila %	Indeks 2016./15.
PLOVILA INDIVIDUALNIH VLASNIKA	Godišnji vez u moru	Centralni akvatorij	295	43	316	41	93
		Južni akvatorij	59	9	76	10	78
		Zapadni akvatorij	3	0	5	1	60
		Hotelska lučica	37	5	36	5	103
	Godišnji vez na kopnu	Kopno marine	4	1	6	1	67
	Sezonski vez u moru	Akvatorij marine	14	2	15	2	93
		Hotelska lučica	11	2	15	2	73
	Ukupno:		423	62	469	61	90
	Godišnji vez u moru	Centralni akvatorij	59	9	61	8	97

CHARTER PLOVILA		Južni akvatorij	0	0	9	1	0
		Zapadni akvatorij	190	28	225	29	84
		Hotelska lučica	12	2	9	1	133
	Ukupno:		261	38	304	39	86
Ukupno plovila 2016.			684	100	773	100	88

Izvor: http://www.hanfa.hr/izdavatelji/HR/tromjesecno_izvjesce/1271/2016_07_29-348659_pdf.pdf

Tablica 9: Tranzitni vez – uplovljavanje plovila u razdoblju od 01.01.-30.06.2016. godine i usporedba sa istim razdobljem 2015. godine

Pojedinačno mjesečno				**Kumulativno mjesečno**		
2016.godina	**2016**	**2015**	**Indeks**	**2016**	**2015**	**Indeks**
Mjesec			**2016./15.**			**2016/15.**
1.	200	152	132	200	152	132
2.	218	236	92	418	388	108
3.	387	490	79	805	878	92
4.	755	767	98	1.560	1.645	95
5.	1.162	1.100	106	2.722	2.745	99
6.	1.292	1.122	115	4.014	3.867	104
Ukupno 2016.	4.014					
Ukupno 2015.	3.867					
Indeks 2016./2015.	104					

Izvor: http://www.hanfa.hr/izdavatelji/HR/tromjesecno_izvjesce/1271/2016_07_29-348659_pdf.pdf

Tablica 10: Prihod marine Kornati u 2015. god

Stavke prihoda	2015. (kumulativno)	2014. (kumulativno)	Indeks 2015./2014.
1. Dnevni vez	*2.665.558*	2.521.861	106
2. Ugovorni vez sa dodacima	26.533.780	27.584.388	96
3. Lučki servis	2.996.757	2.667.909	112
4. Parking vozila	1.908.116	2.001.774	95
5. Ostale usluge	720.510	528.513	136
6. Poslovna suradnja	2.129.243	2.192.912	97
7. Nautički sajam I manifestacije	3.560.446	1.970.844	181
UKUPNO:	**40.514.609**	**39.468.201**	**103**

Izvor: Vlastita tablica prema podatcima iz http://zse.hr/userdocsimages/financ/ILRA-fin2015-1Y-REV-N-HR.pdf

4.4.1. ACI Marina Šimuni

ACI Marina Šimuni je smještena na zapadnoj strani otoka Paga, u Maunskom kanalu. Zadnja je marina u Kvarnerskom otočju i smatra se sjevernim ulazom u Dalmaciju. Dobila je ime po po gradu Šimuni, koji je ujedno i najbliži veći grad te je otvorena cijele godine. Raspolaže sa nešto iznad 200 vezova. Na Pag se također može doći mostom dugim 340 m, koji je na pravcu iz Posedarja ili brodom iz Prizne koji putuje na Žigljen koji se nalazi na sjeveru otoka. Marina je opremljena svom potrebnom infratrukturom kao i raznim receptivnim sadržajima za goste. Sam otok Pag slabo je pokriven vegetacijom, pa isprva se čini da je otok „goli kamen“. Često su naleti jake bure iz Velebitskog kanala.

Slika 8: ACI Marina Šimuni

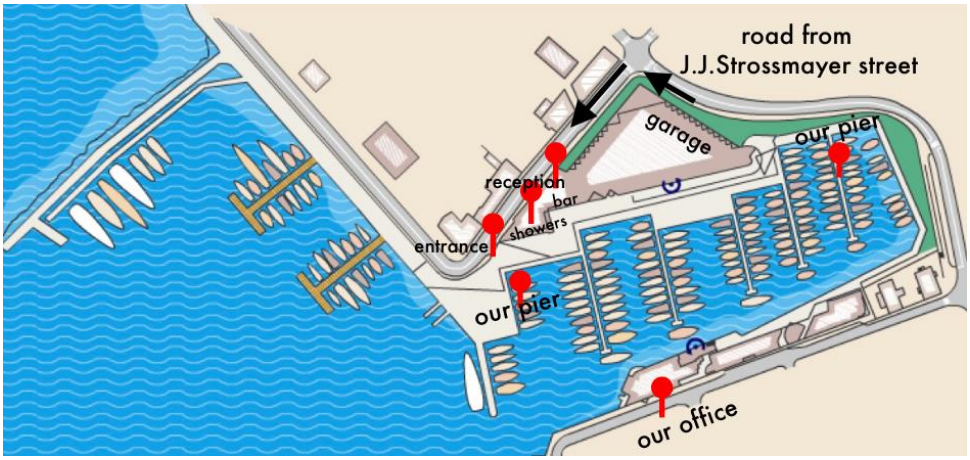
Izvor: Internet

4.4.2. Marina Zadar

Marina Zadar je smještena na srednjem dijelu Jadranske obale, gdje se nalazi Kornatski arhipelag sa preko 300 otoka, otočića i hridi. Mnogi je nautičari izabiru upravo zbog svoje prirodne ljepote i tolike razvedenosti. Sama marina je smještena u samom središtu grada Zadra, koji je otprilike star oko 3000 godina te je prepun povijesnih znamenitosti, arheoloških nalazišta i kulture. Zaklonjena je od vjetra i nudi oko 500 vezova od čega 300 vezova je u moru i 200 suhih vezova. Nudi usluge servisa za eventualne popravke, dizalice i automatskih navoza kao i nis drugih. Nositeljica je Plave zastave, ekskluzivne eko-markice koja pokazuje da su marine ekološki čiste, dobro održavane i sigurne.

Slika 9: Marina Zadar
Izvor: Internet

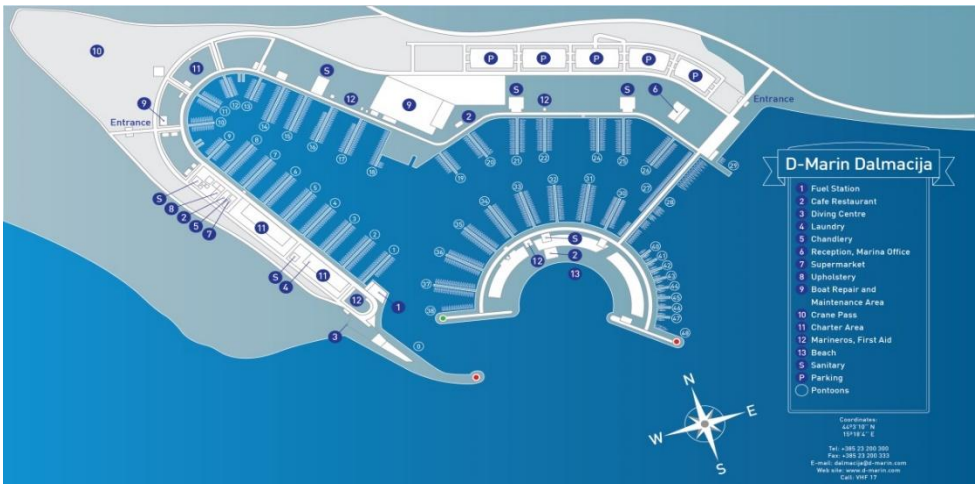
Slika 10: Prostorni razmještaj marine Zadar
Izvor: Internet

4.4. 3. Marina Dalmacija

Marina Dalmacija je najveća luka u Dalmaciji. Nalazi se južno 7 km od grada Zadra, na putu između Bibinja i Sukošana, a nedaleko je i blizina zračne luke Zadar. Nagrađivana je Plavom zastavicom svake godine uzastopno još od 2000. godine. Idealno je mjesto za superjahte te kvalitetnim vezovima mogu primiti jahte i do 80 m dužine te nudi čak 1200 vezova. Dubina na ulazu u marinu je od 4-10 m. Opremljena je svom potrebnom infrastrukturom, a otkad je Turska grupa DOGUS kupila marinu doživjela je još veći procvat.

Slika 11: Marina Dalmacija
Izvor: Internet

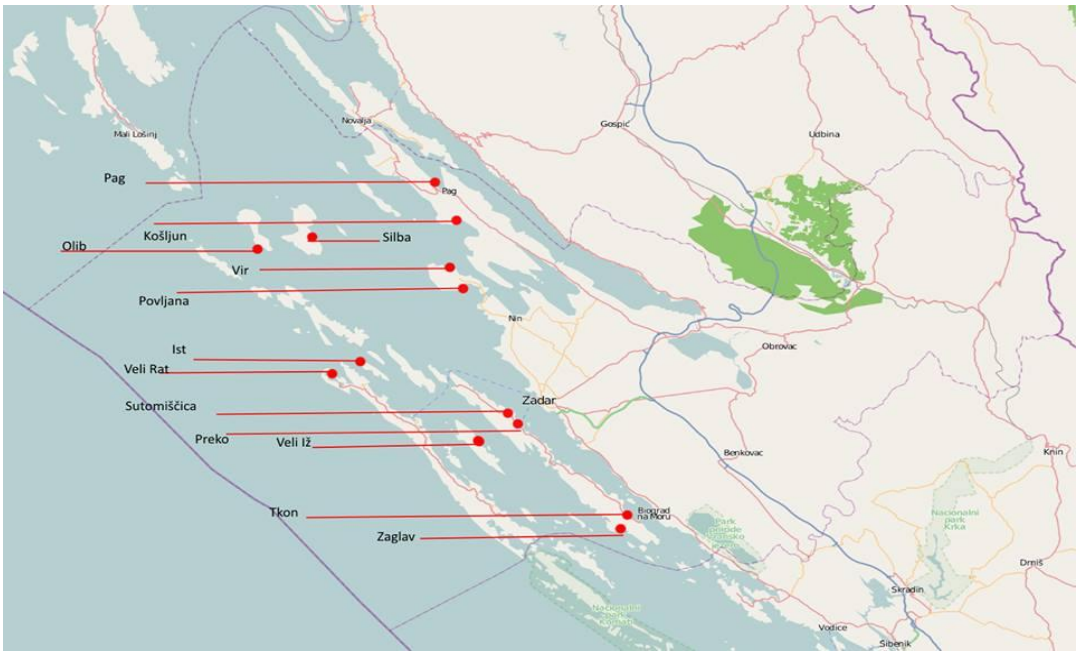
Slika 12: Prostorni razmještaj marine Dalmacija
Izvor: Internet

4.5. Planirane lokacije za izgradnju luka nautičkog turizma u Zadarskoj županiji

Tablica 11: Planirane lokacije za izgradnju luka nautičkog turizma u Zadarskoj županiji

	Općina/grad	**Naselje**	**Lokacija**
1.	Preko	Sutomišćica	Sutomišćica
2.	Preko	Preko	Luka Preko
3.	Pag	Košljun	Košljunski zaljev
4.	Pag	Pag	Golija
5.	Povljana	Povljana	Luka Povljana
6.	Sali	Zaglav	U. Triluke
7.	Sali	Veli Rat	Uvala Kanalić
8.	Tkon	Tkon	Tkon
9.	Vir	Vir	Uvala Prezida
10.	Zadar	Veli Iž	Veli Iž
11.	Zadar	Ist	Uvala Široka
12.	Zadar	Olib	Luka Olib
13.	Zadar	Silba	Mul

Izvor : Zadarska županija: Usklađenje Prostornog plana Zadarske županije s Uredbom,Službeni glasnik Zadarske županije, 2/2005, 13-PPZadar-ZOP uskladjenje)

Slika 13: Planirane lokacije za izgradnju luka nautičkog turizma u Zadarskoj županiji
Izvor: Prilagodba autora prema planiranim lokacijama za izgradnju luka nautičkog turizma u Zadarskoj županiji

Izgradnjom ovih luka dobilo bi se otprilike 2.500 novih vezova gdje bi prosjek bio oko 200 vezova po luci. Pošto je dosta tih luka na otocima dalo bi snažni rast gospodarstvu na tim otocima kao i mnoge socio-ekonomske koristi za lokalno stanovništvo i ostale koristi za razvoj tih otoka.

4.6 Izgradnja luke nautičkog turizma – Pakoštane

Općina Pakoštane namjerava sagraditi još dvije luke, jer trenutna mala plitka lučica sa samo 70-ak vezova ne zadovoljava sve potrebe nautičkog turizma u tom protoru. Planira se izgraditi nova luka sa 200 vezova, za što je već usvojen prostorni plan. Luka nautičkog turizma bi imala 198 vezova , međutim postojala bi i sportska luka sa 76 vezova. Planiraju se izgraditi zelene površine, šetnica, parkirališta i drugi popratni sadržaji koji idu uz svaku luku nautičkog turizma.

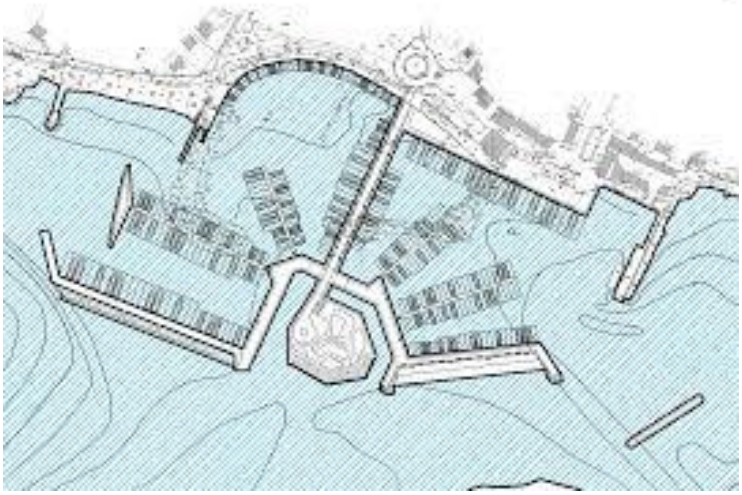
Do preoblikovanja dolazi zbog trenutno stanja koje karakterizira skučenost prostora, neadekvatna maritimna zaštita i dotrajalost postojeće infrastrukture. Zbog triju otoka neće doći do gradnje većeg lukobrana, jer ti otoci predstavljaju zaštitu od velikih valova i vjetrova.

Kako se na otoku planiraju receptivni, ugostiteljski, sanitarni i drugi sadržaji, predviđa se kolni promet ovim gatom ograničenog obujma koji se odnosi na promet vozila, kao što su:

- hitna i interventna vozila
- vozila opskrbe
- vozila kojima se dolazi do otoka radi korištenja sadržaja na otoku
- električna vozila kojima se dolazi do odgovarajućih vezova u luci
- eventualnog vozila za javni promet (električni vlak) kojim bi se mogla uspostaviti dužobalna komunikacija, ne samo u odnosu na prostor luke, već i na dužobalni prostor mjesta Pakoštane. [16]

[16] Izgradnja luke za javni promet u Pakoštanima, Oikon d.o.o. Institut za primjenjenu tehnologiju, (Internet)

Postoje dvije varijante izgradnje luke:

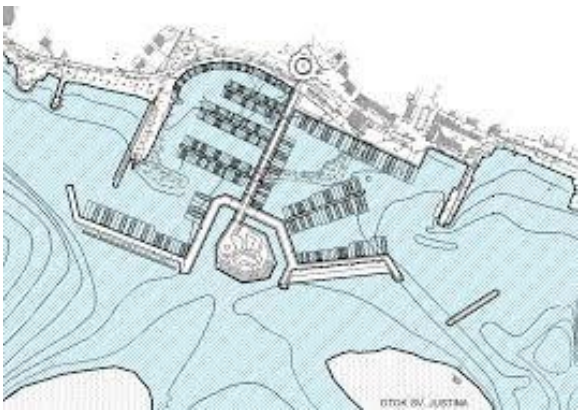

Slika 14: Prostorni plan luke Pakoštane – varijanta 1.
Izvor: Internet

Tablica 12. Kapacitet planirane luke otvorene za javni promet za Varijantu 1.

Kategorija	Duljina broda	Broj vezova	Zastupljenost u %
I	6,0 m	65	18%
II	8,0 m	48	13%
III	9,5 m	38	10%
IV	11,5 m	118	32%
V	13,5 m	26	7%
VI	16,0 m	38	10%
VII	18,5 m	37	10%
UKUPNO		**370**	**100%**

Izvor: Izgradnja luke za javni promet u Pakoštanima, Oikon d.o.o. Institut za primjenjenu tehnologiju, (Internet)

Slika 15: Prostorni plan luke Pakoštane – varijanta 2.

Izvor: Internet

Tablica 13. Kapacitet planirane luke otvorene za javni promet za Varijantu 2.

Kategorija	Duljina broda	Broj vezova	Zastupljenost u %
I	6,0 m	87	24 %
II	8,0 m	79	22 %
III	9,5 m	60	16 %
IV	11,5 m	24	7 %
V	13,5 m	40	11 %
VI	16,0 m	26	7 %
VII	18,5 m	48	13 %
UKUPNO		**364**	**100%**

Izvor: Izgradnja luke za javni promet u Pakoštanima, Oikon d.o.o. Institut za primjenjenu tehnologiju, (Internet)

5. ZAKLJUČAK

Nautički turizam predstavlja jednu od najdinamičnijih i najbrže rastućih grana u turizmu. Njeni potencijali rastu na sezonskoj razini zbog konstantog rasta tehnologija koje se koriste u zaštiti mora, plaža i podvodnog dobra. Također, raste i sama zaštita nautičara i njihovih plovila tijekom putovanja/plovidbe.

Ova vrsta turizma ima velike ekonomske prednosti nad drugim vrstama turizma zbog svoje ekskluzivvnosti i same pojave, jer većina nautičara ima veću potrošnju nego ostali turisti. Također, dolazi i do razvitka ostale infrastrukture zbog koje najviše profitira lokalno stanovništvo (novi sadržaji, animacije, mogućnost upoznavanja novih tehnologija i nova poznanstva koja se uspostavljaju između lokalnog stanovništva i nautičara).

Što se tiče Republike Hrvatske, dolazi do jakog razvoja same nautike, ali svi još potencijali nisu iskorišteni. Spora administracija i manjak investicija dovode do toga da fali vezova u lukama nautičkog turizma, kao i vezova za superjahte i veće brodice. Nije još prepoznata veličina same grane nautičkog turizma kao u ostalim susjednim zemljama kao što su Italija, Španjolska ili Francuska koje su predvodnice u tom segmentu turizma.

Zadarska županija ima tendenciju rasta, ali kao i sama Republika Hrvatska, nije iskoristila sve potencijale koje ova županija ima. Razvijaju se prostorni planovi u kojima se namjeravaju graditi nove luke nautičkog turizma, ali većina ih je još samo u planovima.

Za kraj, prekrasna obala i plaže, razvedenost obale i tihe uvale, čisto more predstavljaju pravi „raj za nautičare“, koji neće ni jednog, velikog ili malog, nautičara ostaviti ravnodušnim i svakako će mu u glavi ostati prekrasna sjećanja, na malu, ali prekrasnu državu koja je pravi biser u svijetu.

SAŽETAK

Rad započinje uvodom u kojem se razrađuje tema, svrha i cilj istraživanja te metode rada kojima smo se koristili u pisanju rada.

U drugom poglavlju dolazi do definiranja i pojmovnog određenja nautičkog turizma. Uvidjet će se oblici i djelatnosti nautičkog turizma, kao i razvoj nautičkog turizma kroz povijest.

U trećem poglavlju dolazi se do nautičkog turizma u Republici Hrvatskoj gdje će se prvo govoriti o njegovom razvoju unutar zemlje. Sljedeća točka prikazuje Tomas istraživanja koja objašnjava sociodemografsku sliku nautičara koji dolaze u zemlju, njihovu potrošnju i zadovoljstvo s lukama nautičkog turizma. Govorit će se o prednostima i manama nautičkog turizma u Republici Hrvatskoj, a bit će spomenute zemlje konkurentice. Nadalje, obradit će se strateške odrednice za budući razvoj nautičkog turizma u zemlji i kako bi otprilike trebao izgledati ovaj oblik turizma u sljedećih nekoliko godina.

Četvrto poglavlje, ujedno i poglavlje koje se najviše obrađuje jest nautički turizam u Zadarskoj županiji. Ispočetka se govori o postojećem stanju i kapacitetima luka nautičkog turizma u županiji kao i o prirodnom okruženju i ljepotama Zadarske županije. Odredit će se prostorni obuhvat i razmještaj, gdje se navode otoci, i prirodne ljepote. Spomenut će se i cruising putovanja i veza između Zadra i Ancone, koja je postala pravi poslovni uspjeh. Nadalje, navode se sve marine nautičkog turizma, ali je najbolje obrađena Marina Kornati koja se nalazi u Biogradu na moru zbog najveće dostupnosti podataka kao i najsvježijih podataka. Dotaknut ćemo se prostornog planiranja i budućih luka koje se namjeravaju izgraditi i detaljizirat ćemo izgradnju nove luke nautičkog turizma u Pakoštanima. Zadnji dio je zaključak.

KLJUČNE RIJEČI : Nautički turizam, prostorno planiranje, plovidba

LITERATURA

Knjige i publikacije:

1. Nautički turizam i luke nautičkog turizma, Prostorna obilježja Hrvatskog Jadrana i izbor lokacije luke nautičkog turizma, Srećko Favro i Mirjana Kovačić, Split 2010.
2. Nautički turizam i management marina, Josip Šamanović, Split 2002.
3. Menadžment i ekonomika nautičkog turizma, Tihomir Luković i Josip Šamanović, Split 2007.

WEB izvori

1. Glavni plan razvoja turizma Zadarske županije 2013.-2023. http://www.zadra.hr/wp-content/uploads/2013/01/GP-turizma-Zadarske-zupanije.pdf
2. Turizam u brojakam 2015. http://www.mint.hr/UserDocsImages/TUB2015HR.pdf
3. Lučka uprava Zadar http://www.port-authority-zadar.hr/realizirani.php
4. Strategija razvoja nautičkog turizma Republike Hrvatske za razdoblje 2009.-2019. http://www.mppi.hr/UserDocsImages/Strategija%20razvoja%20nautickog%20turizma%20HR%201.pdf
5. Kapaciteti i poslovanje luka nautičkog turizma 2015. http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2015/04-03-04_01_2015.htm
6. Ministarstvo prometa, pomorstva i infrastrukture http://www.mppi.hr/default.aspx?id=474
7. Transport i kominukacije u 2014. http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2015/SI-1541.pdf
8. Transport i komunikacije u 2013. http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2014/SI-1517.pdf
9. Ilirija d.d., Financijski izvještaj za razdoblje od 1.1. 2016. Do 30.06. 2016. http://www.hanfa.hr/izdavatelji/HR/tromjesecno_izvjesce/1271/2016_07_29-348659_pdf.pdf
10. Ilirija d.d., Godišnje izvješće za 2015. Godinu http://zse.hr/userdocsimages/financ/ILRA-fin2015-1Y-REV-N-HR.pdf
11. Lučka uprava Zadar http://www.port-authority-zadar.hr/statistike.php

12. Županijska lučka uprava Zadar
http://www.cpa-zadar.hr/statistika-prometa
13. AKCIJSKI PLAN RAZVOJA NAUTIČKOG TURIZMA – JAHTING Radna verzija Siniša Horak, Zrinka Marušić, Hrvoje Carić MINT Zagreb, 9. prosinca 2014.
http://www.mint.hr/UserDocsImages/1412-AP-%20nut_jahting.pdf
14. Ministarstvo turizma Republike Hrvatske
http://www.mint.hr/default.aspx?ID=2505
15. TOMAS Nautika , Jahting 2012.
http://www.iztzg.hr/UserFiles/Pdf/novosti/2012-Tomas-nautika-JAHTING.pdf

PRILOZI

Popis slika:

Slika 1: Jedrenjak
Slika 2: Brodovi u marini
Slika 3: Otoci u Zadarskoj županiji
Slika 4: Zadarsko otočje
Slika 5: Marine u Zadarskoj županiji
Slika 6: Marina Kornati
Slika 7: Prostorni razmještaj marine Kornati
Slika 8: ACI Marina Šimuni
Slika 9: Marina Zadar
Slika 10: Prostorni razmještaj marine Zadar
Slika 11: Marina Dalmacija
Slika 12: Prostorni razmještaj marine Dalmacija
Slika 13: Planirane lokacije za izgradnju luka nautičkog turizma u Zadarskoj županiji
Slika 14: Prostorni plan luke Pakoštane – varijanta 1.
Slika 15: Prostorni plan luke Pakoštane – varijanta 2.

Popis Tablica:

Tablica 1: Broj marina po županijama
Tablica 2: Broj vezova ukupno prema dužini plovila
Tablica 3: Broj plovila u marinama prema zastavi plovila

Tablica 4: Površina, dužina obale i koeficijent razvedenosti otoka u Zadarskom zaleđu
Tablica 5: Dolasci po godinama u Zadarskoj županiji od 2008. do 2015.
Tablica 6: Kapaciteti marine Kornati
Tablica 7: Kumulativni pregled fizičkog prometa Marine Kornati u razdoblju od 01. 01.- 30. 06. 2016. godine i usporedba sa istim razdobljem 2015. godine
Tablica 8: Plovila na ugovornom vezu u razdoblju od 01.01.- 30.06.2016. godine i usporedba sa istim razdobljem 2015. godine
Tablica 9: Tranzitni vez – uplovljavanje plovila u razdoblju od 01.01.-30.06.2016. godine i usporedba sa istim razdobljem 2015. godine
Tablica 10: Prihod marine Kornati u 2015. god
Tablica 11: Planirane lokacije za izgradnju luka nautičkog turizma u Zadarskoj županiji
Tablica 12. Kapacitet planirane luke otvorene za javni promet za Varijantu 1.
Tablica 13. Kapacitet planirane luke otvorene za javni promet za Varijantu 2.